

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı
Sahne ve Müzik Eğitim Araştırma Dergisi / 2024 Ocak / Cilt 10 / Sayı: 18

İmtiyaz Sahibi
Prof. Metin MUNZUR

Editör
Doğan ÇAKAR

H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı/Müzik Bölümü

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Prof. H. Halil Levent KUTERDEM

H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı/Müzik Bölümü

ISSN 2149 – 7079

Yayın Türü: e-dergi / Süreli Yayın

Yayın Şekli: Yıllık

Dili: Türkçe

Yayın Kurulu
Prof. Metin MUNZUR

H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı/Müzik Bölümü
Yayın Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Aytekin ALBUZ
Gazi Üniversitesi/Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı

Prof. Halil Levent KUTERDEM
H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı/Müzik Bölümü

Prof. Dr. Cenk GÜRAY
H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı/Müzik Bilimleri Bölümü

Doç. Dr. Yeşim ARSOY BALTACIOĞLU
H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı/Sahne Sanatları Bölümü

Doğan ÇAKAR
H.Ü. Ankara Devlet Konservatuvarı/Müzik Bölümü

Editör Yardımcıları
Dr. Öğr. Üyesi Erkan Mehmet Karagülle
Öğr. Gör. Dr. Ahu Köksal
Öğr. Gör. Dr. Soner Uluocak

Yayın İdare Adresi:

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı 06500/Beytepe/Ankara

İnternet Adresi

www.sahnevemuzik.hacettepe.edu.tr

Web Sorumlusu

Dr. Öğr. Üyesi Erkan Mehmet Karagülle

Sahne ve Müzik Eğitim Araştırma e-Dergisi, (Ocak ve Temmuz) yılda iki kez yayımlanır.
Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Sahne ve Müzik Eğitim Araştırma e-Dergisi, **hakemli bir dergidir.**

Yazıların içeriğinden yazarlar sorumludur.

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı
Sahne ve Müzik Eğitim Araştırma e-Dergisi'nde **kör hakem sistemi** uygulanmaktadır.

On Sekizinci Sayı Yayın Danışma ve Hakem Kurulu

İsimler unvan ve alfabetik sıra ile yazılmıştır.

Prof. Dr. Ayten KAPLAN

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Bilimleri Bölümü

Prof. Dr. Mehmet GÖKTEPE

Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü

Prof. Dr. Onur ÖZMEN

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü

Prof. Dr. Ömür MUNZUR

Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne sanatları Bölümü

Prof. Dr. Sevilay ÇINAR

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü

Prof. Dr. Tülin SAĞLAM

Ankara Üniversitesi DTCF Tiyatro Bölümü/Emekli

Prof. Dr. Türel EZİCİ

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü/Emekli

Doç. Dr. İlknur ÖZAL GÖNCÜ

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Doç. Dr. Mert KARABEY

Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü

Doç. Dr. M. Kemal KARAOSMANOĞLU

İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzik Teorisi Bölümü/Emekli

Doç. Dr. Ozan BAYSAL

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü

Doç. Dr. Tayfun İLHAN

Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi İcra Sanatları Fakültesi Çalgı Eğitimi Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat ÇAYLI

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Bilimleri Bölümü

Dr. Ahu KÖKSAL

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Bilimleri Bölümü

Arda ERDEM

Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü

YAYIN İLKELERİ

Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma Dergisi, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından yılda iki kez Ocak ve Temmuz aylarında yayımlanan hakemli bir yayındır. Yayın dili Türkçedir.

Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma Dergisi'nde yayımlanmak üzere önerilen yazılar, Yayın Kurulu tarafından yapılan bir ön değerlendirmeden geçtikten sonra, konunun uzmanı iki hakem tarafından değerlendirilir. Değerlendirmeler sonucunda gerekli görüldüğü takdirde belirtilen süre içinde yazar tarafından yapılacak düzeltmelerin ardından, makaleler ilgili sayıda yayımlanır. İki hakem raporunda çelişki görüldüğü takdirde Yayın Kurulu ilgili metni üçüncü bir hakeme yönlendirir.

Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma Dergisi'ne gönderilen yazılar daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış olmalıdır.

Yayın İlkelerine ve aşağıda belirtilen Makale Yazım Kurallarına uymayan makaleler değerlendirmeye alınmaz.

MAKALE YAZIM KURALLARI

Yazılar; dergimiz e-posta adresi ya da Dergipark yoluyla gönderilebilir.

Makalenin yazarı; e-postada adını, soyadını, görev yaptığı kurumu ve akademik unvanını, kendisiyle doğrudan iletişim kurulabilecek açık adresini, telefon numarasını ve elektronik posta adresini ayrıca tam olarak belirtmelidir.

- Tüm metin, *.doc formatında, Times New Roman yazı tipinde olmalıdır.
- Makalenin başında en çok 250 sözcükten oluşan, Türkçe ve İngilizce öz bulunmalıdır. Makalenin Türkçe ve İngilizce başlığı 12, takip eden Öz ve Abstract *İtalik* ve 10 punto yazılmalıdır. Türkçe ve İngilizce özlerin sonunda en az üç anahtar sözcük/keywords bulunmalıdır.
- Başlıklar ve ana metin 12 punto olmalıdır.
- Yazarın adı soyadı, kurum ve e-posta bilgileri, Türkçe başlık sonuna eklenecek bir dipnotta belirtilmelidir.

- Gerekli görüldüğü durumlarda yazılarda nota, tablo, şekil ve resim gibi görsel öğeler kullanılabilir. Kullanılan nota, tablo, şekil ve resimler metin içindeki yerleri belirtilerek ayrıca dosyalanarak epostada yer almalıdır. Her bir görsel 120 piksel/cm veya 304 piksel/inch çözünürlükte ve JPEG formatında olmalıdır.
- Metin içinde kullanılan görseller, Görsel 1., Görsel 2., ... biçiminde numaralandırılmalı ve görselin altına o görsele ait bilgiler (10 punto) yazılmalı, hangi kaynaktan alındığı belirtilmelidir.
- Doğrudan alıntılar, 3 satırdan az ise tırnak işareti içinde ve ana metin düzeninde, 3 satırdan uzun ise, satırın sağından ve solundan ikişer santimetre içerde, sola dayalı olarak, 9 punto ve tek satır aralığıyla verilmelidir. Bu durumda tırnak işareti kullanılmamalıdır.
- Dipnotlar sayfa altında numaralandırılarak verilmeli (10 punto) ve sadece açıklamalar için kullanılmalıdır.
- Metin içi göndermeler cümle sonuna (Soyad, Yayın Yılı, s. Sayfa Numarası) şeklinde yazılmalı ve “.” parantez sonrasına konulmalıdır. Örnek: (Baran, 2000, s.58). Metin içinde gönderme yapılan her kaynak kaynakçada yer almalı, kaynakçada yer verilen her kaynağa da metin içinde gönderme yapılmalıdır.
- Kaynakça, makalenin sonunda yer almalı ve kaynakçada yer alan kaynaklar aşağıdaki örneklere uygun olarak verilmelidir.

Örnekler:

Tek Yazarlı Kitap

Soyadı, A. (Yayın Yılı). *Kitap Adı*. Yayın Yeri: Yayınevi.

Çeviri Kitap

Soyadı, A. (Yayın Yılı). *Kitap Adı* (A.Soyadı, Çev.). Yayın Yeri: Yayınevi.

Editörlü Kitapta Bölüm

Soyadı, A. (Yayın Yılı). Yayın Adı. A.Editör (Haz./Ed.). *Kitap Adı* (s. Sayfa numaraları). Yayın Yeri: Yayınevi.

İki Yazarlı Kitap

Soyadı, A., Soyadı, B. (Yayın Yılı). Kitap Adı. Yayın Yeri: Yayınevi.

Çok Yazarlı Kitap

Soyadı, A., Soyadı, B., Soyadı, C. ve diğçerleri. (Yayın Yılı). *Kitap Adı*. Yayın Yeri: Yayınevi.

Dergiden Makale

Soyadı, A. (Yayın Yılı). Makale Adı. *Dergi Adı*, cilt(sayı), sayfa numaraları.

Gazete Makalesi

Soyadı, A. (Gün Ay Yıl). Makale Adı. *Gazete Adı*, sayfa numaraları.

Yayımlanmamış Tez

Soyadı, A. (Yayın Yılı). *Tez Adı*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik Tezi/Raporu). Üniversite Adı, Yer.

Elektronik Kaynak-Makale

Soyadı, A. (Yayın Yılı). Makale Başlığı. *Dergi Adı*, cilt(sayı), sayfa numaraları. Erişim: Gün Ay Yıl, <http://ağ adresi>

Elektronik Kaynak-Anonim Ağ Sayfası

Kaynağın Adı. Erişim: Gün Ay Yıl, <http://ağ adresi>

Sunuş

Değerli okuyucular. Yılda iki kez olmak üzere Ocak ve Temmuz aylarında yayımlanan dergimizin on yedinci sayısı, Temmuz 2023 tarihinde yayımlanmış ve okurlarımız ile buluşmuştu. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı *Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma e-Dergisi*, müzik, müzik bilimleri ve sahne sanatları ile ilgili araştırmalar yapan sanatçı ve akademisyen yazarları desteklemekte, bu alanlardaki akademik çalışmaların yayımlanabilmesini hedeflemektedir.

Günümüz koşullarında okuyucuya daha hızlı, güvenli ve kolay ulaşabilen e-dergiler, önemini giderek arttırmakta, günden güne daha ilgi çekici hale gelmekte ve daha kolay ulaşılabilir. *Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma e-Dergisi*, Dergi Park, Asos İndeks ve Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı web sayfalarında yer almaktadır. *Sahne ve Müzik Eğitim-Araştırma e-Dergisi*'nin Ocak 2024 tarihli on sekizinci sayısı ile karşınızda olmanın mutluluğu içerisindeyiz. Bu sayımızda hakemlerimizden gelen raporlar ve Yayın Kurulu Kararı ile seçilen, birbirinden değerli Beş (5) makale yer almaktadır.

İlk makale, Duygu KÜÇÜK ÖZBEK tarafından hazırlanan "*Arnold Schönberg'in Op.17 Erwartung Operasında Dramatik ve Müzikal Kurgu İlişkisi*" başlığını taşımaktadır. Bu araştırmada *Arnold Schönberg'in Op.17 Erwartung Operasında* müzikal ve dramatik kurgu ilişkisi üzerine odaklanılmıştır. Bu operanın Konusu ile ilgili tarihsel bağlar oluşturulmuş, konu üzerine çalışmış uzmanların analizleri ve bu analizler üzerine yorumlar sunulmuştur. Yazarınca Bu eser sahnelendikçe ve üzerinde çalışıldıkça çok daha fazla iç ilişkinin keşfedileceği ve bu keşiflerin yeni çalışmaların ufkunu açacağı ileri sürülmektedir. Makaleyi değerlendiren hakemlere göre; Erken 20.yy örneklerinden biri olan bu eser üzerine yapılan böyle bir çalışmanın, literatüre katkısının yanı sıra, yeni sorular da sorarak ilgilileri araştırmaya teşvik ettiği, 20. yüzyıl repertuarının en çarpıcı eserlerinden biri ile ilgili önemli bir kaynak olabileceği yönünde değerlendirmelerde bulunmaktadır.

İkinci makale, Arda ERDEM ve Prof. Dr. Hakkı Alper MARAL tarafından hazırlanan "*Genişletilmiş Tekseslilik Anlayışında Devinim Aracı Olarak Metrik Asimetri ve Buna İşlevsel Bir Örnek Olarak György Ligeti'nin Musica Ricercata'sından 1. Bölüm* " adlı çalışmadır. Çalışmada "*Genişletilmiş Tekseslilik*" olarak adlandırdığımız bestecilik tekniği içerisinde tanımlanan "*Metrik Asimetri*" nosyonu açıklanmış ve György Ligeti'nin, Musica Ricercata başlıklı yapıtının birinci bölümü, ilgili bağlamda analiz edilmiştir. Makaleyi değerlendiren hakemlere göre; Eserin yapısal analizi detaylı bir biçimde, tablo ve nota örnekleriyle desteklenerek ortaya konmuştur. Bu analizler esnasında değinilen "*Metrik Asimetri*" kavramıyla, müzikoloji alanına özgün bir katkı sağlamaktadır. Bu açıdan yeni, tanıtıcı ve önemli bilgiler aktaran makale, müzikal ritmik analiz konusuna ve bu alanda yapılacak yeni araştırmalara yeni bir bakış sunmaktadır.

Üçüncü makale, Sıla ÇAKAR tarafından yazılan “*Cesar Cui’nin Op.50 Kaleidoscope No.9 Orientale Adlı Eserinde Dikkat Çeken Makamsal Müzik Unsurları*” başlıklı çalışmadır. Bu çalışmada, Rus Beşleri olarak tanınan bestecilerden Cesar Cui’nin Op.50 Kaleidoscope No.9 Orientale adlı eserinde dikkat çeken makamsal müzik unsurları ele alınmıştır. İncelenen eserde kullanılan dizinin Nev’ eser makamı dizisi ile eşleştiği sonucuna varılmıştır. Makalede Avrupa dışı, makamsal ve modal müzik unsurlarıyla eser üreten bestecilerin Cesar Cui ile sınırlı olmadığı ileri sürülmekte, makamsal ve modal müzik unsurlarıyla renkli ve zengin eserler üreten diğer bestecilerin de araştırılması önerilmektedir. Makaleyi değerlendiren hakemlere göre; Türkçe literatürde pek konu edilmemiş olan Rus besteci Cesar Cui’nin Op. 50, No. 9 numaralı eseri, yerinde ve doğru saptamalarla incelenmiş, bu tür çalışmaların sanat dünyası içinde gizli kalan kültürel etkileşimleri akademik dünyaya göstermesi bakımından son derece faydalı, besteciler için de ilham kaynağı olacağı öne sürülmüş, Türkçe literatüre bu konuda bir kaynak oluşturması açısından önemli bir çalışma olarak değerlendirilmiştir.

Dördüncü makale, Denizhan Ülgen DENİZ’in yazdığı “*Apocalypsis Cum Figuris Ya Da Tarihin Devamı*” başlığındaki çalışmadır. Bu çalışmada, yönetmen Jerzy Grotowski ve ekibinden oluşan Tiyatro Laboratuvarı’nın, Apocalypsis cum figuris isimli prodüksiyonda metinle kurduğu ilişki incelenmiştir. Yazar Alain Badiou’nun Tiyatro Üzerine Tezler’ine müracaat edilmiştir. Badiou, tiyatro üzerine on bir tez öne sürmüştür. Badiou’nun konuyla ilgili olan birinci, dördüncü ve beşinci tezleri üzerinde durulmuştur. Makaleyi değerlendiren hakemlerce bu çalışma, Yazarın bu yapımda eylem-ses-şarkı-bedensel devinim düzleminde doğaçlamalarla yaratılması amaçlanan aşkın gerçek ve dünyasal gerçek kesişmesi, şimdiki aşkın geçmişte, geçmişte şimdi ve burada yaşamak/deneyimlemek üzerinden açıklamaya çalışması, çağdaş tiyatro bilimi ve uygulamaları açısından önemli ve dikkat çekici bir bakış açısı sunmaktadır. Yazı, öncü bir tiyatro insanı olan Grotowski’nin tiyatro anlayışını özgün bir bakış açısıyla ele almış, “karşılaşma” ve “tarihin devamlılığı” kavramları bağlamında tiyatro kuramı ve pratiğine derinlikli bir bakışı olanaklı kılacak bir çalışma gerçekleştirmiştir.

Bu sayımızda yayımlanması uygun bulunan beşinci ve son makale ise Şule YILDIZ, Duygu GÜVENER ve Prof. Dr. Cenk GÜRAY tarafından yazılan “*Adakale Türkülerinin Yeniden Yapılandırılması için Bir Algoritmik Kompozisyon Yöntemi Arayışı*” başlığını taşımaktadır. Bu çalışma, 1970 yılında bir baraj inşa edilmesi sonucu Tuna’nın suları altında, tarihi bir hatıra olarak kalan Adakale’ye ait türkülerinin makine öğrenmesi yöntemleriyle yeniden yapılandırılmasını sağlayarak, bu bölgenin kültür mirasını korumayı ve kültürlerarası iletişimin sürekliliğine katkıda bulunmayı hedeflemiştir.

Çalışmada, analiz için seçilen eserler, Adakale ve çevresinden derlenmiş eserlerden oluşmaktadır. Notası ve/veya ezgisi mevcut eserlerden birtakım veri setleri oluşturulmuştur. Her veri seti için ikili, üçlü ve dörütlü Markov zinciri kullanılarak ezgi üretimi yapılmıştır. Makaleyi değerlendiren hakemlere göre; Makalede, Adakale bölgesine ait derlemelerden elde edilen Hicaz, Hicaz bitiş, Neva ve Segah veri setleri baz alınarak ve Markov zincirleri kullanılarak notası bulunmayan sözlü eserler için yeni ezgiler üretilmiştir. Çalışma ses kaydı, nota veya meşık sistemiyle kulaktan kulağına iletim yoluyla günümüze ulaşamamış müziklerin dolaylı verilerle üretilmesi konusunda yararlı öneriler içermektedir.

Dergimizin on sekizinci sayısının oluşturulmasında yazar, hakem, yayın kurulu ve dergi editör grubu olarak katkı sunan değerli meslektaşlarımıza teşekkür ediyor, bundan sonraki sayılarımıza siz değerli sanat ve bilim insanlarının akademik çalışmalarını yayımlamak üzere bekliyoruz.

Temmuz 2024 tarihinde yayımlamayı planladığımız on dokuzuncu sayımızda buluşmak umuduyla...

Doğın ÇAKAR
Sahne ve Müzik Dergisi Editörü

Özgün Makaleler

- 1 - 25** *Arnold Schönberg'in Op.17 Erwartung Operasında Dramatik ve Müzikal Kurgu İlişkisi*
- Relationship Between Dramatic And Musical Fiction In Arnold Schoenberg's Op.17 Erwartung Opera*

Duygu KÜÇÜK ÖZBEK

Başvuru Tarihi: 14.09.2023 / Kabul Tarihi: 03.01.2024 / Özgün Makale

- 26 - 44** *Genişletilmiş Tekseslilik Anlayışında Devinim Aracı Olarak Metrik Asimetri ve Buna İşlevsel Bir Örnek Olarak György Ligeti'nin Musica Ricercata'sından 1. Bölüm*

Metric Asymmetry As A Means Of Movement In The Extended Monophony Technique And György Ligeti's Musica Ricercata 1 As A Functional Example

Arda ERDEM, Prof. Dr. Hakkı Alper MARAL

Başvuru Tarihi: 14.11.2023 / Kabul Tarihi: 03.01.2024 / Özgün Makale

- 45 - 61** *Cesar Cui'nin Op.50 Kaleidoscope No.9 Orientale Adlı Eserinde Dikkat Çeken Makamsal Müzik Unsurları*

The Distinctive Maqam Music Elements At "Op.50 Kaleidoscope No.9 Orientale" By Cesar Cui

Sıla ÇAKAR

Başvuru Tarihi: 29.11.2023 / Kabul Tarihi: 03.01.2024 / Özgün Makale

- 62 - 79** *Apocalypsis Cum Figuris Ya Da Tarihin Devamı*

Apocalypsis Cum Figuris Or Continuity Of History

Denizhan Ülgen DENİZ

Başvuru Tarihi: 30.11.2023 / Kabul Tarihi: 03.01.2024 / Özgün Makale

- 80 - 100** *Adakale Türkülerinin Yeniden Yapılandırılması için Bir Algoritmik Kompozisyon Yöntemi Arayışı*

A Search Of An Algorithmic Composition Method For The Reconstruction Of Adakale Songs

Şule YILDIZ, Duygu GÜVENER, Prof. Dr. Cenk GÜRAY

Başvuru Tarihi: 30.11.2023 / Kabul Tarihi: 03.01.2024 / Özgün Makale